

Bruselj, 14. maj 2024
(OR. en)

9773/24

SPORT 51
SAN 272
SOC 350

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta ter predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o prispevku samoorganiziranega športa k podpiranju aktivnega in zdravega načina življenja v Evropski uniji

V prilogi vam pošiljamo navedene sklepe, ki jih je Svet (izobraževanje, mladina, kultura in šport) odobril na seji 13. in 14. maja 2024.

Sklepi Sveta ter predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o prispevku samoorganiziranega športa k podpiranju aktivnega in zdravega načina življenja v Evropski uniji

SVET IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA –

SKLICUJOČ SE NA:

1. člen 6 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki Evropski uniji podeljuje pristojnost za izvajanje ukrepov na področju športa za podporo, uskladitev ali dopolnitev ukrepov držav članic, ter člen 165, v skladu s katerim Unija prispeva k spodbujanju evropske razsežnosti v športu ob upoštevanju njegove posebne narave, na prostovoljstvu temelječih struktur in njegove družbene in vzgojne vloge;
2. delovni načrt Evropske unije za šport za obdobje 2021–2024¹ in prednostno področje „spodbujanje udeležbe v športu in telesni dejavnosti za krepitev zdravja“ ter vodilni cilj „povečati udeležbo v telesni dejavnosti za krepitev zdravja v spodbudo dejavnemu in okolju prijaznemu načinu življenja, socialni koheziji in aktivnemu državljanstvu“;
3. Priporočilo Sveta o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih², v katerem je poudarjeno, da so koristi telesne dejavnosti, vključno z redno športno dejavnostjo in vadbo, skozi vse življenje izjemnega pomena;

¹ Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o delovnem načrtu Evropske unije za šport (1. januar 2021–30. junij 2024), UL C 419, 4.12.2020, str. 1.

² Priporočilo Sveta z dne 26. novembra 2013 o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih, UL C 354, 4.12.2013, str. 1.

4. rezultate posebne raziskave Eurobarometra št. 525 o športu in telesni dejavnosti, v kateri je bilo ugotovljeno, da je treba šport in redno telesno dejavnost še naprej močno spodbujati, zlasti med prebivalci, starejšimi od 24 let, saj njihova redna telesna dejavnost z leti pogosto upada³;
5. revidirano Evropsko listino Sveta Evrope o športu, katere cilj je vsakemu posamezniku omogočiti udeležbo v športu in zagotoviti zlasti, da bi vsi imeli možnost, da se ukvarjajo s športom v varnem, zaščitenem in zdravem okolju⁴;
6. Resolucijo Evropskega parlamenta o celovitem pristopu k športni politiki: dobro upravljanje, dostopnost in celovitost⁵, zlasti točko 75 Resolucije, v kateri so države članice pozvane, naj za javne športne objekte in igrišča namenijo več sredstev, da bi povečali preprost dostop do množičnega športa;

UGOTAVLJAJOČ, DA:

7. se za namene teh sklepov za samoorganizirani šport štejejo vse oblike telesne dejavnosti, ki se lahko odvijajo v neformalnih okoljih, običajno v prostem času, pri katerih se ne upoštevajo stroga formalna športna pravila in ki ne vključujejo nujno tekmovalnih sestavin. Te dejavnosti lahko potekajo v lokalnih in neformalnih okoljih, kot so parki in soseske, pa tudi v športnoinfrastrukturnih objektih, bodisi posamično bodisi skupinsko, na primer s prijatelji, sodelavci in družinskimi člani;

³ Evropska komisija, posebna raziskava Eurobarometra št. 525, *Sport and Physical Activity (2022)* (Šport in telesna dejavnost (2022)), 2268/SP525, celotno poročilo, str. 6, september 2022.

⁴ Priporočilo o revidirani Evropski listini o športu (CM/Rec(2021)5), sprejeto v Odboru ministrov 13. oktobra 2021 na 1414. seji namestnikov ministrov, člen 1(1)(b).

⁵ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 2. februarja 2017 o celovitem pristopu k športni politiki: dobro upravljanje, dostopnost in celovitost (2016/2143(INI)), UL C 252, 18.7.2018, str. 2.

8. se prebivalstvo Evropske unije vse raje udeležuje v telesni dejavnosti v vrsti različnih prostorov in se usmerja v bolj neformalna okolja, kot so parki, druge vrste zunanjega okolja ali dom, da bi se v določenem trenutku življenja začelo udeleževati v športu in telesni dejavnosti⁶;
9. vsaka tretja odrasla oseba v Evropi ne izpolnjuje smernic Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) za telesno dejavnost, skoraj polovica pa jih nikoli ne vadi ali se ukvarja s športom, pri čemer je delež le-teh večji med ženskami, starejšimi in nižjimi socialno-ekonomskimi skupinami⁷;
10. rezultati v zvezi s sedečim življenjskim slogom kažejo, da skoraj 40 % Evropejcev in Evropejk sedi več kot pet ur in pol na dan, kar v večji meri velja za pisarniške delavce in delavke, vodstvene delavce in delavke ter študentsko in brezposelno populacijo⁸;
11. so bile kot glavne ovire za ukvarjanje s športom v različnih študijah ugotovljeni pomanjkanje potrebnega časa, nezadostna motivacija, stroški, zdravstvene težave in nenaklonjenost tekmovalnim dejavnostim⁹. Pri premagovanju nekaterih od teh ovir lahko pomaga tudi samoorganizirani šport, saj z zagotavljanjem dragocenih možnosti za udeležbo z vidika potrebnega časa, zavezanosti, opreme, infrastrukture in stroškov spodbuja udeležbo v športu;

⁶ Evropska komisija, posebna raziskava Eurobarometra št. 525, *Sport and Physical Activity (2022)* (Šport in telesna dejavnost (2022)), 2268/SP525, celotno poročilo, str. 35–38, september 2022.

⁷ OECD/SZO (2023), *Step Up! Tackling the Burden of Insufficient Physical Activity in Europe* (Dajmo! Spoprijemanje z bremenom nezadostne telesne dejavnosti v Evropi), OECD Publishing, Pariz, str. 3.

⁸ Evropska komisija, posebna raziskava Eurobarometra št. 525, *Sport and Physical Activity (2022)* (Šport in telesna dejavnost (2022)), 2668/SP525, zbirno poročilo, str. 31, september 2022.

⁹ Evropska komisija, posebna raziskava Eurobarometra št. 525, *Sport and Physical Activity (2022)* (Šport in telesna dejavnost (2022)), 2668/SP525, zbirno poročilo, str. 18, september 2022.

POUDARJAJOČ, DA:

12. ima lahko samoorganizirani šport skupaj z organiziranim športom pozitivno vlogo tudi pri krepitevi ukvarjanja s športom in zdravju koristne telesne dejavnosti v spodbudo aktivnemu, zdravemu in trajnostnemu načinu življenja, pa tudi socialni koheziji in aktivnemu državljanstvu;
13. je treba organizirani in samoorganizirani šport obravnavati kot obliki športnih dejavnosti, ki se med seboj sicer razlikujeta, a se hkrati dopolnjujeta pri podpiranju aktivnega in zdravega načina življenja, z velikim potencialom za vzajemno korist;
14. ni na voljo dovolj evropskih študij in podatkov, ki bi se nanašali posebej na udeležbo državljanov v samoorganiziranem športu;
15. lahko naložbe v katero koli obliko udeležbe v športu ustvarijo pozitiven socialni donos naložb¹⁰;
16. bi morale biti ukvarjanje s samoorganiziranim športom varno in dostopno vsem. To bi morale biti okolje, v katerem lahko vsakdo – ne glede na spol, starost, spolno usmerjenost, telesno pripravljenost, invalidnost ali ozadje – varno vadi;
17. imajo lahko digitalne rešitve pomembno vlogo pri povečevanju udeležbe in spodbujanju telesne dejavnosti. Hkrati zagotavljajo dragoceno podporo ukvarjanju s športom ter lahko javnim organom in športnim organizacijam pomagajo pridobiti globlji vpogled v samoorganizirani šport in nuditi podporo posameznikom, ki se z njim ukvarjajo;
18. bi morali imeti posamezniki, ki se ukvarjajo s samoorganiziranim športom, možnost uporabiti ustrezne smernice in informacije, s pomočjo katerih bi lahko bolje izkoristili razpoložljive vire in orodja, kot so družbeni mediji ter digitalne aplikacije in orodja, povezani z zdravjem, športom in telesno pripravljenostjo –

¹⁰ OECD/SZO (2023), *Tackling the Burden of Insufficient Physical Activity in Europe* (Dajmo! Spoprijemanje z bremenom nezadostne telesne dejavnosti v Evropi), OECD Publishing, Pariz, str. 3.

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ NA USTREZNIH RAVNEH:

19. Zdravje, dobrobit in socialna vključenost

- a) promovirajo in podpirajo politike, ki spodbujajo ukvarjanje s samoorganiziranim športom kot sredstvom za spodbujanje vseživljenjske telesne dejavnosti in športa kot tudi za promoviranje njunih koristi za dobrobit ter telesno in duševno zdravje prebivalstva¹¹;
- b) spodbujajo samoorganizirani šport tudi kot sredstvo za preprečevanje tveganj, povezanih z nenalezljivimi boleznimi, in za spodbujanje zdravju koristnih telesnih dejavnosti, na primer v šolah, v zdravstvenih ustanovah (vključno z domovi za nego), na delovnem mestu in prek javnih dogodkov na ravni skupnosti¹²;
- c) spodbujajo udeležbo v športu v neformalnih okoljih med mestnimi in podeželskimi prebivalci, ki živijo na območjih, kjer ni dovolj športnih objektov in javnih prostorov, primernih za ukvarjanje s športom;
- d) preučijo možnosti predpisovanja telesne dejavnosti kot načina za promoviranje športa in telesne dejavnosti v organiziranih in neformalnih okoljih¹³. Zdravstveni delavci imajo lahko ključno vlogo pri priporočanju in spodbujanju udejstvovanja v športu ali telesnih dejavnostih, ki so primerne zdravstvenemu stanju vsakega posameznika, v tesnem sodelovanju z usposobljenimi športnimi delavci.

¹¹ Zlasti med ženskami, otroki, mladimi, starejšimi, osamljenimi osebami, osebami z invalidnostmi ali kroničnimi boleznimi, neaktivnimi osebami, osebami z omejenimi finančnimi sredstvi in manjšinami.

¹² Dejavnost, ki je organizirana in poteka na lokalni ravni.

¹³ Take pobude se lahko sofinancirajo tudi iz Evropskega socialnega sklada plus in programa EU za zdravje.

20. Ukvarjanje s športom

- a) podpirajo politične pobude, ukrepe in javne kampanje, ki spodbujajo koristi in dostopnost športa in telesne dejavnosti, tudi v neformalnih okoljih, za prebivalstvo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;
- b) v sodelovanju s športnim gibanjem po potrebi pripravijo in razširjajo smernice o načinih ukvarjanja s samoorganiziranim športom, na primer v zvezi z vadbo in varnostjo;
- c) kadar je to izvedljivo, spodbujajo razvoj orodij, ki posameznikom, ki se ukvarjajo s samoorganiziranim športom, omogočajo, da zlahka poiščejo smernice in usposobljeno osebje, zlasti trenerje¹⁴, ki so opravili certificirano usposabljanje;
- d) promovirajo in podpirajo pobude na ravni skupnosti, ki spodbujajo udeležbo v športu v neformalnih okoljih, v sodelovanju z ustanovami za izobraževanje in usposabljanje, mladinskimi organizacijami, športnimi in fitnes klubi, združenji starejših oseb in sosedskimi združenji;
- e) po potrebi sodelujejo s športnim gibanjem, da bi razvili ali razširili paleto rekreativnih telesnih dejavnosti, ki se ponujajo v športnih klubih;
- f) ozaveščajo o morebitnih tveganjih¹⁵, povezanih z uporabo družbenih medijev ter digitalnih aplikacij in orodij v zvezi z zdravjem, športom in fitnesom, na primer prek informacijskih kampanj. Takšni družbeni mediji ter digitalne aplikacije in orodja so lahko kljub temu koristni pri spodbujanju in ohranjanju telesne dejavnosti prebivalstva;

¹⁴ Kot so opredeljeni v Sklepih Sveta o vlogi trenerjev v družbi, UL C 423, 9.12.2017, str. 6.

¹⁵ Primeri vključujejo neustrezne vadbene metode, vlogo športnih in fitnes vplivnežev, vpliv družbenih medijev na telesno podobo in oglaševanje izdelkov za izboljšanje telesnih sposobnosti.

21. Razvoj spretnosti, neformalno in priložnostno učenje ter prostovoljstvo

- a) si prizadevajo trenerjem in prostovoljcem, tudi tistim, ki delajo v neformalnih okoljih, zagotoviti kakovostne in priznane priložnosti za pridobivanje spretnosti, s poudarkom na gibalnih spretnostih, varnosti in užitku;
- b) razmislijo o oblikovanju spodbud za trenerje in prostovoljce na področju organiziranega športa, da bi prispevali k raznolikosti športnih praks, in po potrebi priznajo njihova prizadevanja, na primer s častnimi listinami, nagradami ali javnimi priznanji;
- c) spodbujajo ukvarjanje s samoorganiziranim športom v neformalnih in priložnostnih učnih okoljih, zlasti med otroki in mladimi, ki se lahko z rekreativnimi telesnimi dejavnostmi naučijo novih spretnosti, razvijejo osnovne spretnosti, potrebne za udeležbo v organiziranem športu, in se naučijo varnega športnega udejstvovanja;

22. Prostorsko načrtovanje in infrastruktura

- a) podpirajo politike, ki spodbujajo gradnjo trajnostne in dostopne javne infrastrukture, kot so parki, poti, igrišča in aktivni prostori¹⁶, tam, kjer bi ta olajšala udejstvovanje prebivalcev v samoorganiziranem športu;
- b) spodbujajo medsektorsko sodelovanje med javnimi organi, športnim gibanjem in drugimi ustreznimi deležniki, da bi okrepili vključevanje športne infrastrukture v politike prostorskega načrtovanja ter tako ustvarili prostore, kjer se je mogoče enostavno udejestvovati v vseh vrstah športa in telesnih dejavnosti ter so te zlahka dostopne;

¹⁶ Za takšno infrastrukturo so pogosto značilne inovacije, prožnost in modularnost ter jo je mogoče umestiti na različne lokacije glede na posameznikove dnevne rutine.

- c) še naprej spodbujajo aktivno mobilnost, kot so hoja, kolesarjenje in druge oblike dnevnih aktivnih poti, ter razvoj kolesarskih pasov in pešcem prijaznih poti;
- d) kadar je to izvedljivo, pomagajo pri zagotavljanju dostopa posameznikov, ki se ukvarjajo s samoorganiziranim športom, do javne športne infrastrukture;
- e) spodbujajo povezovanje regionalnega razvoja športa, vključno s sosedsko športno infrastrukturo, prek Evropskega sklada za regionalni razvoj;

23. Digitalne rešitve

- a) spodbujajo uporabo digitalnih platform za boljše razširjanje informacij o športnih priložnostih in objektih ter izboljšanje njihove prepoznavnosti med prebivalstvom, na primer informacij o razpoložljivosti, stanju ali stopnji zasedenosti;
- b) preučijo zbiranje in uporabo podatkov za razvrstitev in ocenjevanje športnih dejavnosti posameznikov, ki se ukvarjajo s samoorganiziranim športom, ter njihovih morebitnih potreb;

POZIVAJO KOMISIJO, NAJ:

- 24. še naprej spodbuja vse oblike udeležbe v športu prek evropskega tedna športa in prihodnjih kampanj ozaveščanja, povezanih s promoviranjem športa in telesne dejavnosti;
- 25. omogoči razprave na evropski ravni o pobudah in dobrih praksah, da bi lahko javni organi in športne organizacije sodelovali s posamezniki, ki se ukvarjajo s samoorganiziranim športom;

26. Prostorsko načrtovanje in infrastruktura

- a) nadalje spodbuja uporabo obstoječih možnosti financiranja, zlasti ESRR, ESS+, Life in RRF, da bi nadalje razvili dostopne in trajnostne javne prostore in športno infrastrukturo v skladu z evropskim zelenim dogovorom;
- b) ozavešča o pobudi SHARE 2.0, katere cilj je strukturirati in okrepiti sodelovanje in izmenjavo znanja o dostopu do financiranja EU, zdravju, inovacijah in trajnosti;

27. Razpoložljivost dokazov in podatkov

- a) v prihodnjih raziskavah in študijah upošteva samoorganizirani šport, da bi prispevali k razpoložljivosti dragocenih podatkov o trenutnih trendih in športnih praksah, povezanih s samoorganiziranim športom;
- b) se še naprej opira na poročilo Komisije iz leta 2021 z naslovom „Mapping of innovative practices in the EU to promote sport beyond of traditional structures (Pregled inovativnih praks v EU za spodbujanje športa zunaj tradicionalnih struktur)“¹⁷, ki omogoča razumevanje tega, kako se športna praksa razvija v današnji družbi in kako se športno gibanje temu razvoju prilagaja, in sicer s preučitvijo in spremljanjem nadaljnjega razvoja, tudi v okviru izvajanja priporočila o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti¹⁸;

¹⁷ Evropska komisija, generalni direktorat za izobraževanje, mladino, šport in kulturo, „Mapping of Innovative practices in the EU to promote sport outside of traditional structures – Final report to the European Commission“ (Pregled inovativnih praks v EU za spodbujanje športa zunaj tradicionalnih struktur – končno poročilo za Evropsko komisijo), Urad za publikacije, 2021.

¹⁸ Priporočilo Sveta z dne 26. novembra 2013 o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih, UL C 354, 4.12.2013, str. 1.

POZIVAJO ŠPORTNO GIBANJE IN DRUGE USTREZNE DELEŽNIKE, NAJ:

28. še naprej sodelujejo z javnimi organi pri oblikovanju športnih politik, ki se odzivajo na vse oblike športnega udejstvovanja, vključno s samoorganiziranim športom, ter paleto ponujenih športov prilagodijo najnovejšim trendom življenjskega sloga in novim pričakovanjem prebivalstva;
29. nadalje sodelujejo pri načinih za delitev virov (objektov in opreme) z nečlani športnih klubov, da bi spodbudili udeležbo v športu in telesni dejavnosti v neformalnih okoljih;
30. organizirajo športne dogodke na ravni skupnosti, ki vključujejo tako tekmovanja kot rekreativne športne dejavnosti, ter spodbujajo oblike mentorstva za posameznike, ki se ukvarjajo s samoorganiziranim športom, s trenerji prostovoljci in športniki (na primer v zvezi s smernicami glede varnosti ali vadbe);
31. spodbujajo športne klube, naj vključujejo elemente prožnosti, da bi se lahko posamezniki s športom ukvarjali prosto, tj. brez urnikov, rezervacij ali zahteve, da so del ekipe;
32. spodbujajo razvoj raznolikih rekreativnih športnih dejavnosti v športnih klubih, da bi diverzificirali njihove dejavnosti in privabili nove udeležence.

VIRI:

- Sklepi Sveta o vlogi trenerjev v družbi, UL C 423, 9.12.2017, str. 6.
- Resolucija Sveta o delovnem načrtu Evropske unije za šport (2021–2024), UL C 419, 4.12.2020, str. 1.
- Sklepi Sveta o učinku pandemije covida-19 in okrevanju športnega sektorja, UL C 214I, 29.6.2020, str. 1.
- Sklepi Sveta o spodbujanju medsektorskega sodelovanja v korist športa in telesne dejavnosti v družbi, UL C 419, 4.12.2020, str. 18.
- Sklepi Sveta o vseživljenjski telesni dejavnosti, UL C 501I, 13.12.2021, str. 1.
- Sklepi Sveta o športu in telesni aktivnosti kot obetavnih vzvodih za spremembo vedenja za trajnostni razvoj, UL C 170, 25.4.2022, str. 1.
- Sklepi Sveta o trajnostni in dostopni športni infrastrukturi, UL C 494, 28.12.2022, str. 1.
- Evropska komisija, generalni direktorat za izobraževanje, mladino, šport in kulturo, „Mapping of Innovative practices in the EU to promote sport outside of traditional structures – Final report to the European Commission“ (Pregled inovativnih praks v EU za spodbujanje športa zunaj tradicionalnih struktur – končno poročilo za Evropsko komisijo), Urad za publikacije, 2021.
- Evropska komisija, posebna raziskava Eurobarometra št. 525, „Sport and Physical Activity (Šport in telesna dejavnost) (2022)“, 2668 / SP525, september 2022.
